శ్రీరస్తు.

జ్ఞానప్రసూనాంబికాశతకము.

ఇది

విష్ణుకృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారికుమారుఁడు

సర్వశాస్త్రికవిరచితము.

(ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్పత్రికనుండి పునర్ముద్రితము.)

చెన్నపురి.

శ్రీనివాసవరదాచారి కంపెనివారిచే

ముద్రింపఁబడి

ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తువారిచేఁ

బ్రకటింపఁబడినది.

౧౯౧౮.

వెల అ. ౦-౨-౦.

పీఠిక.

ఈశతకము శిష్టు సర్వశాస్త్రులుగారిచే రచింపఁబడినది. ఈ సర్వశాస్త్రులుగారు షడ్దర్శనీస్వతంత్రులై సుప్రసిద్ధవిద్వత్కవులయిన శిష్టు కృష్ణమూర్తిశాస్త్రులుగారి పుత్త్రుఁడు. వీరు కాసలనాటి బ్రాహ్మణులు. కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు గోదావరీమండలమందు కాకినాడతాలూకాలోఁ జేరిన గొల్లపాలెములో జన్మించి కొంతకాల మామండలమునందే రామచంద్రపురము జమీందారు నాశ్రయించి యుండి, యేకారణముననో యచటినుండి కాకినాడ కేగి యచ్చట కలక్టరు సిరస్తాదారుగా నుండిన తలసింగసెట్టి నాశ్రయించి యాయన చిత్తూరున కేగుట తటస్థింపఁ దాను నాయనతో నాపట్టనమున కేగి యందుఁ గొంతకాల ముండి యాసెట్టిగారి వాక్సాహాయ్యమునఁ గాళహస్తిరాజుగారి యాశ్రయము సంపాదించి యాపుణ్యక్షేత్రమందుఁ గొంతకాల ముండి మఱికొంతకాలమున కది విడిచి చిట్టచివరకు విశాఖపట్టనమునకు సమీపమున నున్నమాడుగులసంస్థానమున కధిపతియు విద్యాభోజుఁడు నగు కృష్ణభూపతి యాస్థానము నలంకరించి యచ్చటనే గతశుక్లసంవత్సరమునం, దనఁగా, నిప్పటికి 48 సంవత్సరములక్రిందట మృతినొందినవారు. సర్వశాస్త్రులు

గారు తండ్రిపాటి పండితులు కాకపోయినను సంస్కృతాంధ్రము లందు మంచిప్రజ్ఞ కలిగి యుభయభాషలందుఁ గవిత్వము చెప్పుచుండెను. తండ్రిగారు పోయినపిదపఁగూడ నీయన కొంచెము కాలము కాళహస్తిలో నుండి యచ్చట ననేకావధానములు చేసినట్లు కనఁబడుచున్నది. ఈయవధానపద్యములు గొన్నిలభించినవి. ఈకవి యమరుకమునకుఁ దెనుఁగు చేసెను. దీనిలోఁ గొంతభాగము మాత్రమే దొరకినది. సర్వశాస్త్రులుగారు ప్రజోత్పత్తి సంవత్సరమం, దనఁగా, దండ్రిగారు గతించిన రెండుసంవత్సరములకే లోకాంతరగతుఁ డయ్యెను. వీరిపుత్రులు కృష్ణమూర్తి, కుమారస్వామి యనువారు గోదావరిమండలమందు, అమలాపురము తాలూకాలోఁ జేరిన ముక్తీశ్వరగ్రామమునందు సకుటుంబముగా వర్ధమానులై యున్నారు.

జ. రామయ్య.

శ్రీ

జ్ఞానప్రసూనాంబికాశతకము.

(శిష్టు సర్వశాస్త్రికవిరచితము.)

శా. శ్రీమద్దామర వేంకటక్షితిపతి క్షేమంకరప్రక్రియో
ద్దామాత్మీయదయారసప్రసరసిధ్యన్మంజుళాపాంగవీ
క్షామందస్మితసుందరాస్యమెలమిన్గన్పట్టఁ బ్రత్యక్షమై
సామంజస్య మెసంగఁ బ్రోవుముననున్ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 1

శా. శ్రీమాన్యం బగు కాళహస్తినగరీసీమంబున న్సజ్జన
క్షేమప్రక్రియఁ గూర్చుచు న్సకలశక్తిస్తోమము ల్గొల్వఁగా
త్రైమాన్యస్థితి నున్ననిన్విడిచి నే నన్యాశ్రయం బొల్ల నన్
సామాన్యంబుగఁ జూడకమ్మపుడమిన్ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 2

మ. దిగధీశు ల్నినుఁ గొల్చి రక్కసులఁ బ్రోదిందోలి యాత్మప్రధా
నగతిం గాంచి సమస్తభాగ్యముల సన్మానంబులంబొందిరె
న్నఁగ వేమాట లిఁకేలయెంతయును నానావాంఛితార్థాప్తికై
జగతీసంతతి నిన్భజించునుగదా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 3

మ. పరమానందముతోడ నిన్ను మదిలో భావించి సేవించి న
ద్వరముల్గాంచి యగస్త్యముఖ్యులహహా వారాశ్యుపస్పర్శన
స్ఫురణాదిం బ్రథఁ జెంది రీవు గరుణంజూడంగ దుస్సాధదు
స్తరదుష్ప్రాపము లేలగల్గుజగతిన్ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 4

మ. కలరా నీసరివేల్పు లీజగతిలోఁ గల్యాణకల్యాత్తతన్
వెలయింపం దగువారటంచు సరిగా విజ్ఞానముం జెంది నే
వలనొప్ప న్భవదీయపాదయుగళీవర్తిష్ణుధీవృత్తినై
చలనంబందకయుంటిఁ బ్రోవఁగదవే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 15

మ. మార్గంబు ల్పదివేలు లోకమున సన్మాన్యస్థితిం జెందఁ ద
ద్దుర్గాధ్వప్రతిపత్తిమాని విగళద్దోషాళినై మించి స
ద్వర్గస్తుత్యతఁ గన్ననీభజన సల్పంబూనితి న్నిత్యమున్
స్వర్గాధ్యక్షనుతాంఘ్రి బ్రోవఁగదవే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 16

శా. స్థిరకీర్తిన్వెలయంగఁ జేయు నియతశ్రేయోనివాసిత్వముం
బరఁగం జేయుసువర్ణరత్నముఖసంపల్లీలలం గూర్చుదు
స్తరదుఃఖంబులఁ బాఱఁదోలిమఱిసంతానాదిసౌఖ్యంబులున్
నరవి న్నించుచుమించునీభజనమో జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 17

శా. చిత్తాయత్తము లైనకోరికలవాసిం గూర్చి భక్తాళికిం
దత్తాదృగ్విభవంబుఁ జేర్చి రిపుల న్దండింపఁగా నేర్చి దు
ర్వృత్తంబు ల్దొలఁగింపఁ బేర్చి ఘనసంవిన్మార్గము న్దాల్చి నీ
సత్తందెల్లమునేసి ప్రోవఁగదవే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 18

శా. జంబాలంబును బోనిపాపముల నోజం దాఁకకుండంగ దూ
రంబై పోవఁగఁ జేయ మెట్టునెడఁ దీర్ఘంబై తగం జేయ శా
పంబున్న స్వస్తియుఁ దక్షిణంబున నె చూప న్నిదు శ్రీచక్రరా
జం బర్చించుమహాత్ముఁడో పునుగదా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 19

మ. ననవిల్తుం గనుమంటలో మిడుతకూనంబోలె మండింపఁజా
చిన జేజేగమి గచ్చువిచ్చయి కడ ల్సేరంగఁ జెంతన్వసిం
చిన నీవంతనవంతలోఁగొనక వాసిం బూచిరామేన ని
చ్చనఱ న్హాత్తితి నిన్నుతింపఁదరమే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 20

మ. అలశ్రీపట్టనసీమలో బహూళసాలాంతస్థలోద్యానపం
క్తులలో మందమరుత్కిశోరకసముద్ధూతాగ్రకాదంబవా
టిలలిం గేళిక సల్పునిన్నుఁ గనిపాటింపంగ రాలేమి ని
చ్చలునిం దెల్లరుఁ గొల్వవచ్చిరిగదా ! జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 21

శా. చింతారత్నగృహాంతరాళమున వాసి న్బ్రహ్మవిష్ణ్వాదిమం
చాంతస్థాయినివై జగంబుల సముద్యల్లీల రక్షింప న
ట్లంతం బొందఁగఁ జేయ నీవొకతెవే యాధారశక్త్యాత్మతన్
సాంతత్యంబున నున్నదానవుగదా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 22

మ. మనసా చంచల మింద్రియప్రతతి దుర్మార్గప్రవృత్తంబు ని
త్యనిరాబాధతమించు నీపదసపర్యం జేయుపర్యాయ మె
ట్లునయంబందిగ్రహించువాఁడనమరాలోకాభినంద్యప్రభాం
చనవకాంచనరత్నభూషణయుతా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 23

మ. చలువల్నల్గడఁ జిల్కగట్టునకు నెంచంగూఁతురై మించునీ
వెలమి న్బత్తుల యుత్తలంబులను మాయింప న్సమస్తావనీ
తలవంద్యోజ్జ్వలభోగభాగ్యములనందంజేయు మేల్చూపులం
జలువ ల్గగ్గఁగఁ జేయుటబ్బురమొకో జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 24

శా. కైలాసాచలసీమసంగతలసత్కల్పద్రుమాకల్పనీ
పాళీపాళివిహారకృన్మధుకరీవ్యాహారవీణాకళా
లోలీభూతవితంద్రమంద్రరవవల్లోలంబకేళీవనీ
జాలాక్రీడితకౌతుకాంచితమతీ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 25

మ. సరళంబైనమతంబుఁ జెంది నియమాసక్తాత్ములై సంతతాం
తరపూజాపరమాదరంబుఁగని యుద్యద్భావుకజ్ఞానులై
స్థిరయోగంబున నిన్నెకొల్చుసుజనుల్ శ్రేయోవిశేషాప్తి హె
చ్చ రమావాప్తనివాసులై వెలయరే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 26

శా. నీవేసిద్ధివి నీవెబుద్ధివనుచు న్నిర్వ్యాజభక్తిక్రియా
ప్రావీణ్యంబున సంతతంబు నినుసంప్రార్థించు ధీరు ల్సమ
స్తావన్యుత్తమసిద్ధిబుద్ధికలనావాప్తి క్రమావశ్యమో
హావశ్యాదిక లీలలన్వెలయరే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 27

మ. నినుఁ జిత్తంబున సంస్మరించుచు నరణ్యానీసరణ్యాంతరం
బున నైనం జనువేళ వ్యాఘ్రచయముం బోత్రివ్రజంబుం దర
క్షునికాయంబును సింహసంతతియుమ్రుచ్చులోబ్బవఁగాఁ జేసిదా
సనితాంతోన్నతిఁ జేయుదీవకదవే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 28

శా. పారావారము నీఁదశక్యమని చెప్పన్వచ్చు ధాత్రీధరో
ద్ధారం బౌనని యెంచవచ్చు నటులం ధాత్రీస్థలీరేణువుల్
తారావారము లెక్కపెట్టఁదగు లోఁదర్కింప నీసత్కళా
స్ఫారశ్రీగరిమల్ గణింపఁ దరమా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 29

మ. భవదీయాంఘ్రిసరోరుహద్వయమునం బ్రవ్యక్తభంగిన్విహా
రవిలాసస్థితినుండి యెల్లెడల సర్వప్రక్రియ ల్గాని యే
కవశం బయ్యె మదీయమత్యళిని నింకం బ్రోవుమమ్మా జన
స్తవనీయోన్నతిఁగల్గఁజేసి యెపుడుఙ్ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 30

శా. నీవే దిక్కని నీదుసన్నిధిని నే నిత్యంబు సేవార్థినై
భావం బన్యగతంబొనర్పక వసింపం బెంపు దీపింప సం
భావింపందగునమ్మ భవ్యమతి సంపత్త్యాదులన్నించి వాం
ఛావిశ్రాంతి నొనర్ప నెవ్వరిఁక శ్రీజ్ఞానప్రసూనాంబికా. 31

మ. నయమార్గంబున భూప్రజం దనువఁగా న్యాయక్రియా సంగతిం
బ్రియసామంత మహాప్రధాన హృదయప్రేమాతిరేకంబు నే
య యశోలక్ష్మి దనర్పఁ జేయఁదగు నీయర్చల్ ప్రభుశ్రేణికు
చ్ఛ్రయసంధానసమేధమానకరుణా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 32

మ. వెనకయ్యన్నలచేత డాపలికయి న్నేనక్కయ్య వెనక్కయ్య లా
లనలం బుజ్జవమొప్ప నిత్రుచు మదాలస్యంబున న్నిల్చు నీ
వెనుకై యామరసుందరు ల్నిలిచి శ్రీవింగన్గొనంగంటి ని
చ్చనసుం దాదృశరీతిఁ బ్రోవఁగదవే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 33

శా. నీనామం బొకసారి నెమ్మనమున న్నెక్కొల్పిన న్రాజస
న్మానంబు న్నిగమాగమోక్తిపదవీనానార్థనిశ్చాయక
త్వానూనప్రతిభావిశేషమును నిత్యం బేకదా భక్తదుర్
జ్ఞానోచ్చాటనపాటవస్ఫుటకథా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 34

శా. సారంబైన భవద్దయారసమున న్సాధింపఁగా వచ్చు దు
ర్వారారాతినికాయము న్సకలసంపల్లీలలు న్మున్నగాఁ
జేరన్ హెచ్చఁగవచ్చు నేరికయినన్ శ్రీకాళహస్తీశయో
షారత్నంబ మదంబ శాంబరినుతా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 35

మ. ప్రసరచ్ఛీతలతావిశేషముల సంపాదించు మిన్నేఱు రా
త్రిసతీశాంశము నాదల న్నిలిపియుం దెంపేదు తాపంబునన్
విసపు న్మ్రింతరి నీదుమోవిరసము న్వేమాఱుఁ గ్రోలంగఁదా
ససిగా నిల్చెను సర్వలోకవినుతా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 36

శా. లీనప్రజ్ఞులకుం బ్రకృష్టధిషణాలీలావిశేషాప్తియ
న్యూనోక్తిప్రథమానశాస్త్రపదవీప్రోజ్జృంభమాణప్రథా
ధీనశ్లాఘ్యవదావదత్వమునుసంధిల్లుంగదా తావకా
ర్చానిష్ఠాగరిమంబు గల్గుకతనన్ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 37

మ. నిరతి న్నీపదపద్మపూజనవిధానిష్ణాతుఁడై సంతతం
బరసాన్యామరసేవనాదరములో నల్పంబుగానైనఁ జూ
న్పరహింజూడక యేకభక్తి నిను లోనన్నిల్పు వాఁడిచరా
చరసంపూర్ణజగత్తతి న్నిగులు నోజ్ఞానప్రసూనాంబికా. 38

శా. పంచాస్త్రుండు త్వదీయసన్నిధిని నీభర్తం బ్రయత్నంబుతోఁ
బంచాస్త్రిం బెదరింపఁబోయి త్రుటిలో భస్మంబుదా నయ్యెన
న్నంచే యింతలుపుట్టెనంచు దయఁ దద్యోగంబునం గన్గొనం
జంచద్దర్పకకోటినించితివవున్ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 39

శా. పారావారసుతాదిలేఖసుదతీపారంపరీగీతికా
పారానందపురంధ్రివర్గనియతప్రాంచద్వివాహాంగణో
దారామోదయుతాత్తబాంధవసతీతత్యాశ్రితస్వాంతిక
స్ఫారాచారకృతిప్రమోదభరితా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 40

శా. ఆసా మిక్కిలి గల్గి యున్నది మహాహంకారమూ మెండు
శ్వాసం బెందును లేదు పూర్ణము నృశంసత్వంబు సత్యార్థవి
న్యాసంబన్నది వాసె నిట్టిజడుని న్నన్ బ్రోవఁగాఁ ద్వత్కృపా
శ్వాసంబొక్కటి దక్క వేఱుగలదే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 41

శా. విశ్వాతీతపరాక్రమక్రమసమావిర్భూతనిత్యప్రభా
వైశ్వర్యాహమికావిశృంఖలవిహారాత్యంతభీతద్విష
ద్విశ్వాస్యేతరభండఖండనదిశావిశ్రాంతజన్యప్రథా
శశ్వద్విశ్రుతశక్తి వీవకదవే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 42

మ. ఫలమొక్కింతయు నీనివేల్పుల భజింపన్ దాననేమా నటం
చెలమి న్నిన్నె సమగ్రభక్తిపథసాహిత్యంబుతోఁ గొల్వ ని
చ్చలు నన్నుంగనకున్న నెవ్వరిఁక శశ్వల్లీలఁ బోషింప ని
శ్చలకారుణ్యకటాక్షవైభవయుతా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 43

శా. శోణాంభోరుహజైత్రపాదయుగళీశోభాకృదుద్యన్మణి
శ్రేణీహంసకమంజుగుంజితసమాకృష్టావదాతచ్ఛద
క్వాణాకర్ణనమోదమానహృదయాగచ్ఛద్యుషత్కిన్నర
స్త్రైణాలోకనహృద్యమందరగతీ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 44

మ. నునుమైచాయలు దాసనంపునన చెన్నుంబూనిమిన్నందఁగ్రొ
న్ననయమ్ముంగొని తుంటవింటనెలమిన్నంటొప్పఁగాఁజేసియిం
పునముల్లోకముగెల్చువశ్యముఖివై పొల్పొందునిన్ గొల్చెదన్
జననీ సర్వజగత్ప్రమోదజననీ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 45

మ. కపురంపున్విడె మాననంబున సమగ్రస్థూలముక్తాసరా
నుపమాలంకృతి చన్గవం గటితటి న్మైంబట్టుఁబుట్టంబు స
న్నపుమైపూఁత భుజంబులన్వలయ నున్న న్నిన్నుఁగన్గొన్న న
చ్చపుఁబ్రేమన్ గిరిశుండువీడఁడహహా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 46

శా. జేజేరాయనిరాలచెల్వమున మైచెల్వొంద బల్వేలుపుల్
రాజాస్యల్నలువంకలం గొలువులోనంగొల్వ బృందారకో
ర్వీజోద్భూతపరిస్రుతాలసగతి న్వీణాకల న్మించి వా
చాజాలాతిగవై ఖరి న్మెఱసితౌ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 47

మ. ఘనవృష్టి న్భువి సస్యజాతము సమగ్రప్రక్రియ న్మొల్కలె
త్తి నవోదగ్రఫలంబొసంగుగతిఁ ద్వద్దివ్యానుకంపాకటా
క్షనికాయంబున సర్వసంపద యుదర ప్రాప్తిఁగల్గించు దు
ర్జనదౌరాత్మ్యనిరాసకారిమహిమా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 48

మ. జయశబ్దంబొనరించుచు న్దివిజులోజన్మంగలన్నిల్వ ది
వ్యయమిత్రావాతము సామగీతు లనయంబు న్వీనులన్నింపహృ
ద్దయక్రీఁగన్నులనంకురిప సురలన్ దైన్యంబుఁబోఁద్రోసి ని
శ్చయసౌభాగ్యమునింతు వీవకదవే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 49

మ. పలుమాఱున్నిను భక్తియుక్తి భజియింపంగోరి వేళాప్తినీ
కొలువుంగూటముఁ జేరి తావకదృగంకూరత్కృపాపూరసం
కలితోదారతరార్థకావ్యరచనాకల్యాత్ము లావారిలోఁ
జలనం బేద ననుష్టటింపఁగదవే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 50

మ. ముద మొప్పన్మది నిన్నుఁ జేర్చి భయసమ్మోదంబులొక్కుమ్మడిం
బొదలం దావకపాదుకార్చనకథాపూతాత్ములై నిత్యని
ర్మదవృత్తిన్భజియించువారు చెలువారంగాంతు రిష్టార్థముల్
చదువుల్పెక్కులు చిక్కనేమిఫలమా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 51

మ. సతతంబు న్దురితావహంబయిన సంసారంబునం బుత్రమి
త్రతరుణ్యాదిపిచారయోగమున నైరంతర్యదుఃఖక్రియా
యుతుఁడై చేడ్పడుకన్న నిన్నుమదిలోనొందించినందింపఁగా
జతనంబై నను జాలునంచుఁదలఁతున్ జ్ఞానప్రసూనాంబికా.52

మ. క్రతువుల్నానొనరించియింద్రుఁడయిస్వారాజ్యంబుపాలించిసం
భృతమందారతరుప్రసూనశుభికాభిష్టుత్యకోటీరకో
టితచే మించిసుధన్గనున్నతఁడు బల్లీవిం ద్వదీయాద్భుత
క్రతుశీలుంబురుడింపలేఁడుగదవే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 53

మ. కమలాభారతు లిర్వురున్సురటులం గైఁబూనవేల్పుంగొమల్
క్రమమొప్పంగొలువంది కట్టెదుటఁ జొక్కంబైనగీతప్రసం
గము సల్పం గొలువున్న నిన్నుఁగని శక్రాదుల్భజింతుర్గదా
కమలారాతికళాభియాతివదనా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 54

మ. చదలొక్కుక్ష్మడిద్రిమింగఁగా మనమునంజర్చించుచు న్నించుదు
ర్మద నక్తంచరయోధవీరవృతసత్రానారదుం డౌట పా
టదలిర్పం గనుఁగోఁగ దైత్యహాతిగాటంబైన తేజంబునం
గదనప్రక్రియ మింతురెవ్వరహహాజ్ఞానప్రసూనాంబికా. 55

మ. వికలంబై చకితాక్షమై యసురరాడ్వీరాళిప్రాసాసిశ
క్తికశారాదిక సాధనవ్రజము భీతిన్బాఱఁగా వైచి నే
రక నీచేరువవచ్చినామనుచు దూరంబందఁగాఁ దోలి తా
నకలామర్త్యనికాయగేయచరితా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 56

శా. హాళిన్నీకు సభక్తికంబుగను సాష్టాంగంబు లర్పించియా
శాళీవిశ్రుతతావకీనచరితాశ్రాంతశ్రుతి న్రించి య
న్యాలాపంబులమానితావకసమాఖ్యాపాఠముం జేయుచో
జాలం బేటికి నన్నుఁ బ్రోచుటకునై జ్ఞానప్రసూనాంబికా.57

శా. నింద ల్సేయుదు రెందఱో ధరణిలో నీరోధవోషోక్తి నా
నందం బందుదు రెందఱో సుగుణసంతానంబు లెక్కించియా
చందంబు ల్మదిఁ జేర్ప నీదయ మదాసక్తి న్విజృంభింపఁ ద్వ
చ్ఛందం బెట్టిదొ తెల్పవమ్మ వడిగాజ్ఞానప్రసూనాంబికా.58

శా. ధీరశ్రేణికి మెచ్చుసేయుకవితాస్థేమంబు నేమంబుతో
రారాజద్గుణరాజిరాజసభల న్రంజిల్ల వాగ్వైదుషీ
పారావారులు నీకటాక్షమహిమావాప్తిం గదా ధారణిన్
స్ఫారఖ్యాతివహింతు రెంతయును శ్రీజ్ఞానప్రసూనాంబికా. 59

మ. జగతి న్నెమ్మదినెన్నమానుషముదుష్ప్రాపంబు పై నందులో
న గణింపందగునాల్గువర్ణములలోనంబుట్టు టబ్రంబు పెం
పగుబ్రాహ్మణ్యముదానిలోనచటపర్యాయంబునన్ జ్ఞానయో
గగురుత్వంబుభవత్కటాక్షముననౌ జ్ఞానప్రసూనాంబికా 60

మ. సమదానేకమతంగజావళియు నాజానేయవారంబు ను
త్తమరథ్యాళి రథంబులు న్సమరవిద్యాపాండితీమండితా
సమయోధావళి రత్నకాంచనసమంచత్పుత్రదారాదియో
గము నీపూజలభించునోజనిజమో జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 61

మ. భరమా నీకు మదర్థసంఘటనశుంభద్భావసంభూతస
త్కరుణాపూరతరంగసంగసతతోదంచత్కటాక్షాంచల
స్ఫురణాపాదన మేల జాల మిఁక హెచ్చుంబల్కులేలా భవ
త్స్మరణం గల్గని దేమిగల్గుభువిలో జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 62

మ. తెలియ న్రాదిల నీమహామహిమ బుద్ధింజూడ బ్రహ్మాదిది
వ్యులకైన న్నిజమంచు నాగమపదవ్యక్తు ల్వచింపంగ వీ
నులలో సోఁకియుఁ గొంతవర్ణనము నేనుంజేయుదంచుందదా
కలనాయత్తుఁడనైతి నీభరమె సూ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 63

మ సమయంబిద్ది యటంచు నేనెఱిఁగి నీసాన్నిధ్యముం జెందినే
మముతో సేవయొనర్పఁజాలఁగవితామార్గంబునం బ్రౌఢిమం
గ్రమమొప్పంగ నినాఁడఁగానుజుఁడింకనీవేఁడటంచు న్ననున్
సమతం గన్గొని వేగప్రోవఁగదవే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 64

మ. నలుమోముల్గలవేల్పుఁగన్నదొర యెన్న న్నీకుఁదోఁబుట్టు క
ల్వలరాతున్కతలంగలాఁడొడయఁ డేలంజాలు నీవిజ్జగ
మ్ములనానిమ్ముల నిన్నుఁగొల్వఁదలఁపుంబూనందగున్లోకము
త్కలికామాత్రనుతింతునన్నుఁగనవేజ్ఞానప్రసూనాంబికా.65

శా. హొంగట్టువ్విలుదాల్పుమేన నఱ్ఱై పాల్పొందు నిన్జూచియా
బంగారుప్పట్టపువేల్పురాణి యిటులై పల్వన్నె నవ్వెన్నహా
త్తంగానంగదె యంచు ముచ్చట నెడందం జెంద మేల్త్రీవిసా
గంగా జాణతనంబు నూనితిగదా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 66

మ. వెలయు న్నీకరుణావిశేషము సదావిఖ్యాతమై భక్తకో
టులయందంచుఁ దలంచి యెందుఁబొరపాటు న్లేక నిర్వ్యాజనే
యులలిం జాలను నీవెప్రోవఁదగ వౌనగ్రస్ఫురద్దాడిమీ
కళికాగుచ్ఛసదృక్షుకాంతికలితా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 67

శా. ఈవే లోకములన్సృజింప నెలమి న్హ్రోచింప డిందింప వి
త్త్యావిఖ్యాతమహాప్రభావయుతవై యాత్మేశుని న్సౌఖ్యలీ
లావిష్టాత్మని జేయుదంచు నిగమవ్యక్తోక్తి నేవింటి న
న్గావంజాలవొకో నమన్మునివరా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 68

శా.బంధూకప్రతిమాళికస్థల కనద్బాహ్లీకరేఖా జగ
ద్బంధూడుప్రభుకర్ణపూరయుగళీభాస్వచ్ఛ్రుతీ సత్కృపా
బంధూరస్థితి నన్నుఁజూచుచుఁ గళాపాండిత్యముం బాణిక
ర్కంధూరీతిగ నేర్పరింపఁ గదవే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 69

మ. తెవి వాక్కింతయు లేనివాఁడని ననుం దీలై చెడం జేయకు
జ్జ్వలమైనట్టిభవత్కటాక్షు మిఁక నాపైఁ బర్వ సర్వంసహా
వలయస్థాఖిలసత్కవీంద్రతతిలో వర్ధిష్ణునిం జేయుము
తటిళికావత్కమలానుతాకృతియుతాజ్ఞానప్రసూనాంబికా.70

మ. చరణార్చాపరభక్తరక్షణపరాసక్తిన్నినుంగొల్వఁగా
నరుదా సంపద లబ్రమా ముదము లత్యాశ్చర్యమా పుత్రపౌ
త్రరమావత్త్వము చిత్రమా పరజనారబ్ధాంతరాయప్రతీ
కరణం బంబుజగర్భసన్నుతపదా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 71

మ. ధరణి న్నిశ్చలమైననీకరుణ నిర్దంభోదితంబైన య
ప్పరమాహ్లాదవినోది గాంచునియతప్రఖ్యాతి నీతిక్రమ
స్థిరతం బ్రాజ్యసమస్తసంపదలవృద్ధిం బుద్ధియోగోల్లస
త్సరసానంద్యకవిత్వసంపదయు శ్రీజ్ఞానప్రసూనాంబికా. 72

శా. శ్రీచక్రార్చనసేయుచు న్సతతనిస్సీమస్థిరత్వోదయ
ప్రాచుర్యప్రథమానభక్తినియతప్రజ్ఞావిశేషం బటుల్
వాచామాధురి నీదునామపఠనవ్యాకోచకావ్యక్రియా
సాచివ్యంబునుగాంచుమందుఁడయినన్ జ్ఞానప్రసూనాంబికా.73

మ. కలికాలంబిది దీనియందొకఁ డనేకప్రక్రియాయుక్తిని
శ్చలభక్తిన్నినుఁగొల్వ లేఁడుజనుఁడాశాయోగమా మెండుత్రో
వలనేకంబులు విఘ్నయోగములకుంబాటిల్లు నీభక్తిలోఁ
గలుగంజేయఁగ నీవదిక్కు గదవే జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 74

మ. అలసత్వంబధికంబు గ్రంథములు పర్యాయంబునం జూడఁగాఁ
గలనా లెక్కకురాని వెట్లయినఁ జిక్కంజేసి చూడంగ నం
దలితాత్పర్యము దుర్లభంబనుచుఁ గానంజాలకున్నాఁడఁ ద్వ
త్కలితానుగ్రహమొక్కఁడుండఁగొఱఁతా జ్ఞానప్రసూనాం.

మ. పగలున్రేయిఁ ద్వదీయసత్కరుణకై భావించి సేవించెదం
దగ నిన్నిట్లిది చూచి వీఁడు మదనుధ్యానైకతాత్పర్యని
ష్ఠగలాఁడంచు మదిం దలంచి కరుణాసాంతత్యసంబంధస
జ్జగతిం బ్రోవఁగ రావిదేమియకటా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 76

మ, కలి నంతంతకు ధర్మకర్మపథసంస్కారంబు మాసె న్మహా
బలవంతంబయి కానిపించె నహహా మాన్యావమానక్రియా
కలనల్ నీకరుణాకటాక్షమున నిక్కాలంబు దోలందగుం
జలనంబింతయుఁ జెందకుండ జననీ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 77

మ. ప్రియము ల్వల్కిన నప్రియంబులని సంప్రీతి న్వగ జ్జెందకే
మయినం జూచుచు నీయనుగ్రహముగా నాంతర్యమం దెంచుచు
న్భయ మొక్కింతయు లేక నిన్ను మదిలో భావింపఁగా బుద్ధిని
శ్చయ మి మ్మాజననీహితార్థజననీ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 78

మ. సరసాలాపవిలాసహాసరచనాచాతుర్యసుస్థైర్యభా
స్వరదివ్యస్వరరీతి సంతతతతవ్యాసంగదివ్యాంగనా
పరిపాటీగణనావినోదవిలసద్భవ్యాదరోద్వృత్తిస్మృతా
చరణాంభోజనతామరవ్రజహితా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 79

మ. స్ఫుటతారానికరస్ఫురచ్ఛుచిమణీ శోభాంకహారావళీ
ఘటితోత్తుంగకుచద్వయోపరిలసత్కంజాతరాగారుణో
ద్భటకూర్పాసవిభాసమానకురువిందశ్రేణికాప్రోల్లస
త్కటకాలంకృతపాదపద్మయుగళీ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 80

మ. అగరాజాత్మజ తావకీనకరుణాయత్తంబు ముల్లోకసం
చఁగ నీదైనమహావిభూతివశమే సర్వామరశ్రేణికై
న గణింపన్ భవదీయసద్విభవ మీనాకెట్లు వర్ణింప నో
జగతీనిర్భరగర్భగోళకలితా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 81

శా. జల్పాకామరకామినీకృతకథాసారస్యలీలాకథా
నల్పోదంచితమందహాసలలితస్వాస్యావలోకాహింపా
కల్పాత్తేష్టసహాసికాఘటనకృత్కదంబవాటీకస
త్కల్పోద్యానవిహారకేళిరసికా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 82

శా. సర్పాధీశ్వరతల్పసోదరి జగజ్జాలాభినంద్యోక్తిమ
ద్దర్పత్యాదినుతాత్మచాతురి త్రిలోకీసుప్రసిద్ధాంగనా
దర్పాపాకరణాత్మసౌందరి నినున్ ధ్యానింతు నేనెప్పుడుం
గర్పూరాగురుకుంకుమాంకితకుచా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 83

శా. భద్రాపాదనముఖ్యమై తనరునీభక్తి స్సమస్తార్థసం
పద్రాజిప్రద మంచు నెంచి జగతీపాలుర్ దదాయత్తులై
సద్రూఢిన్ భజియింతు రేనటులు గాంచంజాల సేవాస్థితిం
గద్రూజాతకలాపకంజనయనా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 84

మ. విడువన్నీపదసన్నతిక్రమగతి న్వేదార్థసూక్తిస్థితిం
గడవ న్లోకమునన్వదాన్యతతి నెక్కాలంబు నేమైననుం
విడవ న్సత్యముగాఁగఁ బల్కెదఁ బ్రశస్తం బైననీసత్కృపం
గడువంత ద్దొలఁగింపవమ్మ జననీ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 85

శా. చింతారత్ననివాసవాసరసికా శ్రీపుర్యుదారాసికా
శాంతాత్మాంతరసీమసాధువసతీ శ్యామాభిరామద్యుతీ
సంతాపాపహృతిప్రవీణచరణా శత్రుచ్ఛిదాకృద్రణా
స్వాంతాంతర్విలగజ్జగత్పటలికా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 86

మ. చెడుమార్గంబనియించుకైన మదిలోఁ జింతింపకేనెప్పుడున్
విడనాడందగుచెయ్వులన్నియును నువ్విళ్లూరుచుం జేసితిం
బొడగానం దదుపారతి న్మదిని దప్పు ల్జూడ కొక్కుమ్మడిన్
గడకంటంగని ప్రోవుమమ్మ దయతో జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 87

మ. స్ఫుటమై నీకరుణారసం బెవనిపై సోఁకు న్వెసన్ ధాత్రి వాఁ
డటవీవీథుల శత్రుమధ్యమున నుద్యద్వారిపూరాంతరో
త్కటవీథీనిచయంబునం బడిన వేగం బ్రోతు వౌ నీవె ధూ
ర్జటివామాంగనివాసభాసురతనూ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 88

మ. నవకావ్యంబు రచించి ప్రాజ్ఞులును నానావృత్త్యలంకారరీ
తివిశేషంబుల మెచ్చువచ్చునటులుద్దీపింపఁగా నర్థసం
భవసారస్యముఁ దెల్పలేరిపుడు నామాటెంత యొక్కింతనా
కవితంగైకొనుమమ్మయెట్టులయినన్ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 89

మ. తపముం జేయుచు నీమనంబునకు సాంతత్యంబుగా సంతసం
బెపుడుం జేయఁగఁజాల నీమనుజపం బెంతే నొనర్పం దగం
గృపఁ బుట్టించు మృదూక్తి నేనెఱుఁగ నొక్కింతైన నీవిప్పుడో
క్కపరిం జూడుమహేతుకోదితదయన్ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 90

మ. అమరీలోకము వేళవేళలఁ ద్వదాయత్తస్థితి న్సేవన
ల్ప మహానందముతోడఁ గొల్వయిన నీపాదంబు లర్చించున
ట్టిమహాభాగ్యము నారదాదులకుఁ బాటింపందగుం గాక ని
కరముగా నిన్గొలువంగఁజాలరితరుల్ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 91

మ. వశమా మాదృశులైనవారలకు నిన్ వాక్రుచ్చివర్ణింప నీ
యశముం బేర్కొని సంస్తుతింప మఱి నీయక్షీణకారుణ్యలే
శశతాంశం బయిన న్లభింపక జగత్సంభావ్యసృష్టిక్రియా
కశతానందశతాభినంద్యచరణా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 92

మ. జయ మాతంగి! మణీవిపంచివిలసత్సప్తస్వరీసఝ్ఝరీ
నయసంద్రావితమేరుశైలగతనానారత్నవాఃపూరసం
చయనానారుచిమద్ధునీశతసహస్రప్రాప్తనవ్యక్రియా
జయనిర్ధూతసమస్తదైవతభయా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 93

మ. సవినోదోద్యతసంయుతాయుతకరాసక్తిస్ఫురద్వీక్షణా
దివిశేషాభిమతప్రకారమృదుగీతిస్ఫూర్తిరేఖాజవా
ఖ్యవిహారాభినయప్రపంచనియతవ్యాపారరంభాదిలా
స్యవిలాసోన్నతిదర్శనాద్రుతిమతీ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 94

మ. దయ యొకింతయుఁ జూపక నాపయి న్నిలిపి నీదాసుండ నౌనన్ను ని
ర్భయునిం జేసి సమస్తకార్యముల సత్ప్రంబైనసాఫల్య మూ
న్చి యనన్యాదృశ మైనతెల్వి దయతో నీఁజాలు దీవే కదా
జయసమ్మోదితదేవతాపటలికా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 95

శా. పంచాస్యంబు హాయింబుగా సముదసంప్రాప్తాసురవ్రాతముల్
గొంచెం బైనను జిక్కనీక దునుమం గోదండపాండిత్యలీ
లాంచత్పాణివిలాసవై తనరు నీయత్నంబుశక్తి న్సమి
త్సంచారాంచితశక్తిసేన లెఱుఁగున్ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 96

మ. కమలాదేశకృదాయతాక్షియుగళీ కల్యాణభూభృద్రుచి
క్రమనిర్మోటనపాటవోరసిజయోగ శ్రీసమేతావదా
తమణీహారవిరాజమానగళ మిథ్యామధ్యమా పూర్ణిమా
కమనీయేందువిభాసమానవదనా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 97

మ. కలరా వేల్పులు నీకు సాటి యనఁగాఁ గన్గొనఁగ లే రేల ప
ల్కులు నీవేనను బ్రోవఁగావలెదొసంగుల్బాయఁగాఁ దోలి నా
వలన న్నేరము లున్న నీమదిని జేర్పంబోక రక్షింపుమీ
జలజాతప్రభవాంగనాదివినుతా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 98

శా. నానాపుష్పఫలావళీసతతదానప్రోల్లసద్భవ్యసం
తానానోకహమధ్యవీథ్యుదితవిస్తారస్ఫురచ్ఛాఖికా
ధీనానేకమధువ్రతీపరభృతీదివ్యశ్రీవసౌఖ్యద
స్వానోద్యానవిహారకేళిరసికా జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 99

శా. సందేహం బొకయింతయేని మదిలో సంధింప కెవ్వేళ నీ
వందారువ్రజరక్షణక్షమదృశాప్రాతం బపేక్షించి యా
స్పందప్రక్రియ నున్నవాఁడ మనుపక్షాభారంబు నీదేకదా
ఛందోవీథివిహారలాలసమతీ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 100

మ. లలితాష్టాదశపీఠికాకలితలీలారూపవై జప్యకృ
త్ఫలదానాప్రతిమప్రభావవిలసత్కారుణ్యపూరంబు దో
ర్బల లలిం బాదృశ హేలలందగునినుంగాంతుంగదాయింద ని
ష్కలుషంబై తగుభక్తియుక్తిజననీజ్ఞానప్రసూనాంబికా. 101

శా. *శ్రీమద్దామరవేంకటక్షితిపతిక్షేమంకరప్రక్రియో
ద్దామాత్మీయదయారసప్రసరసిధ్యన్మంజుళాపాంగవీ
క్షామందస్మితసుందరాస్య మెలమిం గన్పట్టఁ బ్రత్యక్ష మై
సామంజస్యమొసంగఁ బ్రోవుముననున్ జ్ఞానప్రసూనాంబికా. 102

శా. శ్రేయస్సంతతధామ దామరకులశ్రీవేంకటేంద్రాజ్ఞఁ బ్ర
జ్ఞాయత్తౌచితి సర్వశాస్త్రియిటులొయ్యంజేసె జ్ఞానాంబికా
శ్రీయానుగ్రహలీలఁ బద్యశతమీరీతిం బఠింపన్ జనుల్
ధీయుక్తస్థితి నన్నివిద్యలఁ బ్రశస్తిం జెంది పెంపెక్కరే.

శ్రీలలితార్పణమస్తు.

* ఈపద్య మీశతకప్రారంభము నందలిదే.